

Pagrindiniai projektų, teikiamų pagal 08.1.2-CPVA-R-408 priemonę „Socialinio būsto fondo plėtra“, rengimo aspektai

CPVA Struktūrinės paramos projektų II departamento
Socialinės apsaugos projektų skyrius

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014-2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Apie ką kalbėsime?

- ✓ Teisės aktai;
- ✓ Naujovės regioninio planavimo procese;
- ✓ Lėšų limitai regionams ir siektini rodikliai;
- ✓ Remiamos veiklos;
- ✓ Projektų parengtumo reikalavimai;
- ✓ Terminai ir laiko planavimas;
- ✓ Rizikų vertinimas;
- ✓ Projektų viešinimas – kas kitaip?

Teisės aktai

- ✓ Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 (*kartu su vėlesniais pakeitimais*) (toliau - Projektų taisyklės)

<http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/projektu-administravimo-ir-finansavimo-taisykles>

- ✓ Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas;

- ✓ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. A1-525 patvirtintas 08.1.2-CPVA-R-408 priemonės „Socialinio būsto fondo plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas)

<http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-metu-europos-sajungos-fondu-investiciju-veiksmu-programos-8-prioriteto-socialines-itraukties-didinimas-ir-kova-su-skurdu-igyvendinimo-priemones-nr-08-1-2-cpva-r-408-socialinio-busto-fondo-pletra-projektu-finansavimo-salygu-aprasas-nr-1>

- ✓ Savivaldybių socialinio būsto fondo plėtros 2015-2020 metais veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. A1-192 (toliau – Veiksmų planas) ir jo pakeitimas, patvirtintas 2015 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. A1-526;

Teisės aktai (2)

- ✓ Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1V-893;

<http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/is-europos-sajungos-strukturiniu-fondu-lesu-bendrai-finansuojamu-regionu-projektu-atrankos-tvarkos-aprasas>

- ✓ 2014–2020 m. rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams (toliau – Rekomendacijos);

<http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-m-rekomendacijos-del-projektu-islaidu-atitikties-europos-sajungos-strukturiniu-fondu-reikalavimams>

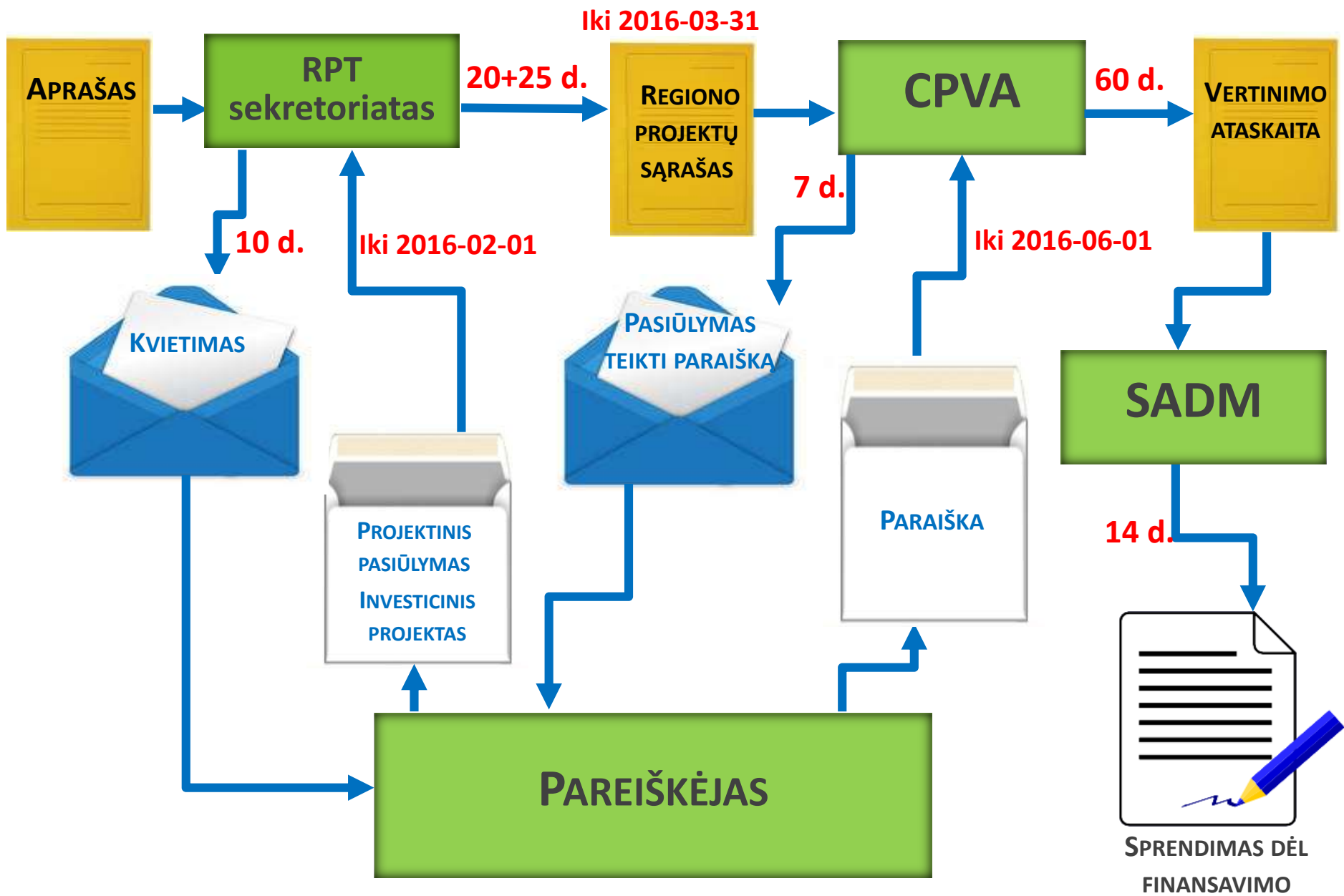
- ✓ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499;

<http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-metu-europos-sajungos-fondu-investiciju-veiksmu-programos-stebesenos-rodikliu-skaiciavimo-aprasas>

- ✓ Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika

<http://www.pplietuva.lt/teisine-metodine-informacija/metodiniai-dokumentai>

Regionų projektų planavimo procesas

Regionų projektų planavimo procesas (2)

Regionų projektų planavimo procesas (3)

Ar paraiška atitinka projektinį pasiūlymą ir regiono projektų sąrašą?

Vadovaujantis Projektų taisyklių 122.2 p., jeigu paraiškoje, palyginus su projektiniu pasiūlymu dėl regiono projekto įgyvendinimo ir regiono projektų sąrašu, yra **atlikti esminiai pakeitimai, paraiška gali būti atmesta.**

Esmeniais pakeitimais laikomi Projektų taisyklių 178.1–178.4 p. nurodyti pakeitimai, jei projektų finansavimo sąlygų apraše nėra nustatyta kitaip.

Projektų taisyklių 178.1 – 178.4 p.:

- ✓ 178.1. projekto įgyvendinimo laikotarpis pratęsiamas ilgiau, nei numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše, arba ilgiau nei 6 mėnesiams, jeigu projektų finansavimo sąlygų apraše šio laikotarpio pratęsimo sąlyga neaptarta;
- ✓ 178.2. mažinamos projekto sutartyje nustatytos projekto stebėsenos rodiklių reikšmės;
- ✓ 178.3. keičiasi projekto veiklos ir (ar) techniniai sprendimai, turintys esminę įtaką projekto apimčiai, tikslams ir uždaviniams;
- ✓ 178.4. perleidžiamos projekto vykdytojo teisės ir pareigos kitam juridiniam asmeniui.

ES struktūrinių fondų lėšų limitai regionams

- ✓ Lėšų paskirstymas regionams ir savivaldybėms nurodytas Veiksmų plano priede:

Regionas	ES lėšų suma, Eur	Naujai įrengtų ar įsigytų socialinių būstų skaičius – galutinė minimali reikšmė 2023 m. pabaigai
Alytaus	2.520.974	58
Kauno	10.125.320	233
Klaipėdos	6.076.113	140
Marijampolės	2.861.603	66
Panevėžio	3.364.878	78
Šiaulių	4.641.475	107
Tauragės	2.148.120	49
Telšių	2.525.576	58
Utenos	2.198.754	51
Vilniaus	13.468.716	310
Viso:	49.931.529	1150

- ✓ Veiksmų plano 23 punkte numatytas lėšų paskirstymo regionams principas – **lėšos regionams skiriamos įvertinus regionui priklausančiose savivaldybėse gyvenančių asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą, skaičių.** Savivaldybėms nepateikus tinkamų finansuoti projektų, savivaldybei skirtos lėšos gali būti perskirstytos regiono viduje arba regionui skirtos lėšos gali būti perskirstytos kitiems regionams.

Siektini rodikliai

- ✓ Projektai turi siekti šių stebėsenos rodiklių:
 - ✓ asmenų (šeimų), kuriems išnuomotas savivaldybės socialinis būstas, dalis nuo visų socialinio būsto nuomos laukiančių asmenų (šeimų) (procentais) – ne mažiau kaip 14 % 2023 m. pabaigoje. **Rodiklį skaičiuoja ir matuoja Ministerija;**
 - ✓ naujai įrengtų ar įsigytų socialinių būstų skaičius – ne mažiau kaip 1.150 būstų 2023 m. pabaigoje. **Už rodiklio pasiekimą atsakingas Projekto vykdytojas, t. y. savivaldybė.**

Regionas	Naujai įrengtų ar įsigytų socialinių būstų skaičius		
	Tarpinė minimali reikšmė 2018 m. pabaigai	Numatyta įsisavinti ES lėšų dalis 2018 m. pabaigai	Galutinė minimali reikšmė 2023 m. pabaigai
Alytaus	5	1.058.809	58
Kauno	20	4.252.634	233
Klaipėdos	12	2.551.967	140
Marijampolės	6	1.201.873	66
Panevėžio	7	1.413.248	78
Šiaulių	9	1.949.420	107
Tauragės	4	902.210	49
Telšių	5	1.060.742	58
Utenos	5	923.476	51
Vilniaus	27	5.656.861	310
Viso:	100	20.989.242	1150

Remiamos veiklos

✓ **Remiamos veiklos** (Aprašo 11 ir Veiksmų plano 8 punktai):

✓ **Veiksmų plano 8.1 punktas.** Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių pastatų ar jų dalių **rekonstrukcija ar remontas**, įrengiant juose būstus, tinkamus gyventi vienam asmeniui ar šeimai, atitinkančius statybos bei specialiųjų normų reikalavimus ir skirtus nuomoti socialinio būsto sąlygomis. Rekonstruojami ar remontuojami gali būti šiuos reikalavimus atitinkantys pastatai:

- ✓ gyvenamosios paskirties pastatai, skirti gyventi įvairių socialinių grupių asmenims (bendrabučiai, vaikų namai, prieglaudos, globos namai, šeimos namai ir pan.);
- ✓ gyvenamieji pastatai ar jų dalys, pripažinti netinkamais gyventi ir išbraukti iš savivaldybės gyvenamųjų patalpų apskaitos;
- ✓ negyvenamosios paskirties pastatai.

Reikalavimai:

- ✓ Negali būti rekonstruojami ar remontuojami esami socialiniai būstai (Aprašo 11 p.);
- ✓ Atlikus rekonstrukciją arba remontą, pastato ar jo dalies paskirtis turi atitikti STR 1.01.09:2003 „Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį“ 7.1 – 7.3 punktuose numatytus gyvenamųjų pastatų pogrupius.

Remiamos veiklos (2)

Reikalavimai:

- ✓ Pareiškėjai turi užtikrinti, kad rekonstravimo ar remonto metu socialiniam būstui pritaikomų pastatų žemės sklypai būtų numatyti teritorijose, kuriose jau yra nutiesti inžineriniai tinklai ir susisiekimo komunikacijos. **Jeigu projektu metu planuojama tiesti inžinerinius tinklus ir susisiekimo komunikacijas (išskyrus vidinius inžinerinius tinklus), pareiškėjai šiuos darbus apmoka savo lėšomis** (Aprašo 22.3 p.).

Vidiniai inžineriniai tinklai – tai **statinio statybos sklype ir pačiame statinyje** nutiesti vandentiekio, nuotekų šalinimo, šilumos, dujų ir kiti vamzdynai, ventiliacijos sistemos, elektros ir nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) linijos su jų maitinimo šaltiniais ir įrenginiais, kurie yra tiesiogiai susiję su esamu ir (arba) modernizuojamu projekto objektu ir kurie pagal LR teisės aktus gali būti valdomi pareiškėjo nuosavybe (Aprašo 4 punktas).

Remiamos veiklos (3)

- ✓ **Remiamos veiklos** (Aprašo 11 ir Veiksmų plano 8 punktai):
 - ✓ **Veiksmų plano 8.2 punktas.** Naujų gyvenamosios paskirties vieno, dviejų, trijų ir daugiau butų (daugiabučių) pastatų (namų) **statyba**, juose įrengiant naujus socialinius būstus. Naujai statomų pastatų energinio naudingumo klasė turi būti ne žemesnė nei nurodyta LR Statybos įstatyme ir STR 2.01.09:2012 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“.

Reikalavimai:

- ! ✓ Pareiškėjai turi užtikrinti, kad naujai socialiniam būstui statomų pastatų žemės sklypai būtų numatyti teritorijose, kuriose jau yra nutiesti inžineriniai tinklai ir susisiekimo komunikacijos. **Jei projektų metu planuojama tiesti inžinerinius tinklus ir susisiekimo komunikacijas (išskyrus vidinius inžinerinius tinklus), pareiškėjai šiuos darbus apmoka savo lėšomis** (Aprašo 22.3 p.);
- ✓ Projekto lėšomis gali būti finansuojamos pradėtų statyti socialinių būstų statybai užbaigti būtinos išlaidos, jeigu leidimas statyti naują statinį arba rašytinis įgalioto valstybės tarnautojo pritarimas statinio projektui yra išduotas, o tuo atveju, kai statybą leidžiantys dokumentai neprivalomi, statybos darbai yra pradėti po 2014-01-01 (Veiksmų plano 10 p.).

Remiamos veiklos (4)

- ✓ **Remiamos veiklos** (Aprašo 11 ir Veiksmų plano 8 punktai):
 - ✓ **Veiksmų plano 8.3 punktas.** Gyvenamosios paskirties vieno, dviejų, trijų ir daugiau butų (daugiabučių) pastatų (namų), butų, skirtų nuomoti socialinio būsto sąlygomis, **pirkimas**. Perkami pastatai/butai turi atitikti statybos ir specialiųjų normų reikalavimus, turi būti įvertinti ir sertifikuoti pagal LR Statybos įstatymo nuostatas ir STR 2.01.09:2012 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“ reikalavimus ir jų energinio naudingumo klasė turi būti ne žemesnė kaip D.

Reikalavimai:

- ✓ Įsigyto pastato (namo), buto rekonstravimas ir atnaujinimas (modernizavimas) nefinansuojami, išskyrus įsigytų pastatų (namų), butų pritaikymą neįgaliųjų poreikiams (Aprašo 11 ir Veiksmų plano pakeitimo 15.3 p.);
- ✓ Nekilnojamo turto pirkimas vykdomas vadovaujantis Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimų arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimų tvarkos aprašu, patvirtintu 2003-06-25 LRV nutarimu Nr. 841 (Veiksmų plano 11 p.);
- ✓ Jeigu perkamas butas (butai), kartu su butu perleidžiamos žemės sklypo dalies pirkimas yra finansuojamas Projekto lėšomis (Veiksmų plano 11 p.).

Reikalavimai projektams

- ✓ Projektai turi atitikti Projektų taisyklių 66 punkte numatytus bendruosius projektų reikalavimus (Aprašo 14 p.).
- ✓ Projektai turi atitikti specialiuosius projektų atrankos kriterijus (Aprašo 15 p.):
 - ✓ Projektai, priklausomai nuo įgyvendinamos veiklos, turi atitikti Veiksmų plano 7 punkte nurodytus uždavinius – plėtoti savivaldybių socialinio būsto fondą ir skatinti mažiau energijos naudojančių pastatų statybą; atitikti Veiksmų plano IV skyriuje nurodytus projektų reikalavimus ir prisidėti prie Veiksmų plano V skyriuje nurodytų laukiamų rezultatų;
 - ✓ Projektai turi atitikti regiono plėtros plano nuostatas.
- ✓ **Veiksmų plano 12 punkto reikalavimas** – socialinio būsto fondas turi būti plėtojamasis gyvenamosiose vietovėse, kuriose pagal teritorinius darbo biržų duomenis yra prognozuojama darbo jėgos paklausa.

Projektų parengtumo reikalavimai

Daiktinė teisė į turtą

- ✓ **Aprašo 22.1 p. reikalavimas.** Projektuose numatomi rekonstruoti ar remontuoti pastatai turi priklausyti savivaldybei nuosavybės teise. Žemės sklypai, kuriuose numatoma statyti, rekonstruoti ar kapitališkai remontuoti pastatus, turi būti savivaldybės valdomi nuosavybės ar patikėjimo teise arba gauti panaudos (nuomos) sutartimi ne trumpesniam kaip 90 metų laikotarpiui.

Projektų parengtumo reikalavimai (2)

Daiktinė teisė į turtą (2)

Svarbu:

- ✓ Pareiškėjo daiktinės teisės į pastatą ir žemės sklypą, kuriame įgyvendinant projektą bus vykdomi statybos darbai, turi būti įregistruotos Nekilnojamo turto registre;
- ✓ Jei žemės sklypas yra valdomas panaudos ar nuomos teise, ši valdymo teisė pareiškėjui turi būti suteikta ne trumpesniai kaip 90 metų laikotarpiui;
- ✓ Žemės sklypo panaudos ar nuomos sutartyse turi būti numatytas panaudos davėjo ar nuomotojo sutikimas dėl projektui būtinų statybos darbų vykdymo ir investicijų tęstinumo 5 metus nuo projekto finansavimo pabaigos. Jeigu panaudos ar nuomos sutartyse toks sutikimas nėra numatytas, būtinas atskiras raštiškas panaudos davėjo arba nuomotojo sutikimas;
- ✓ STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ 7 priede nurodytos išimtys, kada neprivaloma turėti žemės nuosavybės arba kitą valdymo ar naudojimo teisę patvirtinančių dokumentų – atnaujinant (modernizuojant) pastatus (jei neatliekami pastato rekonstravimo darbai), atliekant statinio kapitalinį ar paprastąjį remontą (jei nekeičiama statinio paskirtis), griauinant statinius, kai nesuformuotas žemės sklypas.

Projektų parengtumo reikalavimai (3)

Daiktinė teisė į turtą (3)

✓ Patvirtinantys dokumentai:

- ✓ Nekilnojamo turto registro centrinio duomenų banko išrašas;
- ✓ Žemės sklypo panaudos arba nuomos sutartis;
- ✓ Žemės sklypo panaudos davėjo arba nuomotojo rašytinis sutikimas, jei toks sutikimas nenumatytas panaudos ar nuomos sutartyje;
- ✓ Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus rašytinis sutikimas, kai valstybinėje žemėje esantis sklypas yra nesuformuotas;
- ✓ Rašytiniai gretimų žemės sklypų savininkų ar valdytojų sutikimai, STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ 11 priede nustatytais atvejais.

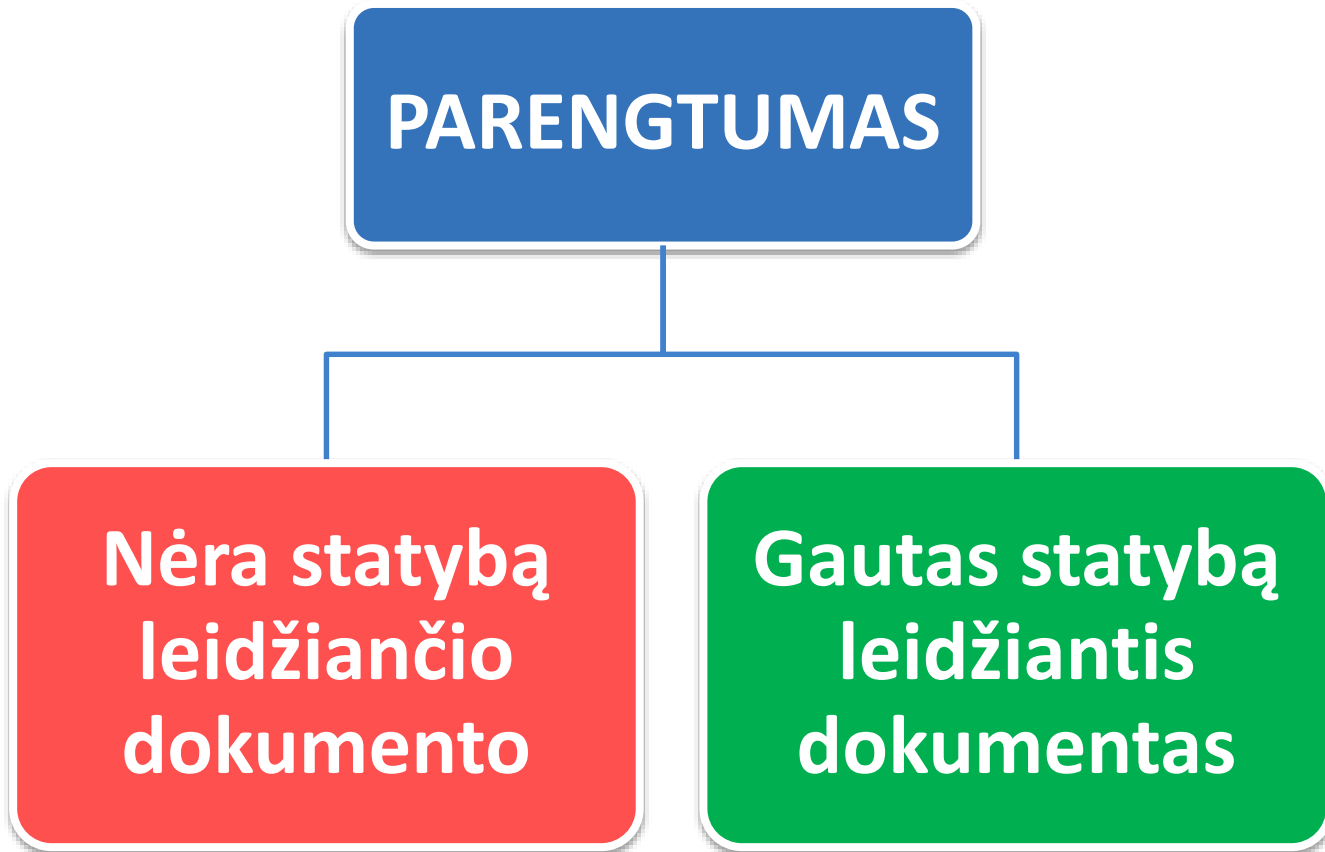
STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ 34 p. nustatyta, kad rašytinių žemės sklypo ar gretimų žemės savininkų ar valdytojų sutikimų forma neregamentuota, tačiau **rekomenduojama**:

- ✓ Rašytiniai sutikimai pasirašomi Civiliniame kodekse nustatyta tvarka;
- ✓ Juridinio asmens sutikimo notarinė forma nėra privaloma;
- ✓ Fizinio asmens rašytinis sutikimas turėtų būti patvirtintas notarine tvarka;
- ✓ Sutikime nurodyta rangos darbų apimtis turėtų atitikti projekto darbų apimtį.

Projektų parengtumo reikalavimai (4)

Projektavimo užduotis AR statybos leidimas

- ✓ **Aprašo 22.2 p. reikalavimas.** Turi būti parengta statinio projektavimo užduotis arba turi būti išduotas statybą leidžiantis dokumentas.

Projektų parengtumo reikalavimai (5)

Nėra statybą leidžiančio dokumento

Dokumentai, kurie turi būti parengti iki paraiškos pateikimo CPVA:

- ✓ Prisijungimo sąlygos;
- ✓ Savivaldybės administracijos išduoti specialieji architektūros reikalavimai;
- ✓ Saugomos teritorijos direkcijos išduoti specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai;
- ✓ Projektavimo užduotis.

Svarbu:

- ✓ Projektavimo užduotis rengiama vadovaujantis VPT direktoriaus 2014-12-31 įsakymu Nr. 1S-266 patvirtintų Statinio(-ių) ar statinių grupės projektavimo paslaugų viešojo pirkimo rekomendacijų 1 priedu „Projektavimo užduoties pavyzdinė forma“;
- ✓ nurodyti kokie projektavimui reikalingi dokumentai jau yra gauti užsakovo ir juos pridėti;
- ✓ nurodyti dokumentus, kuriuos privalės gauti pats projektuotojas;
- ✓ projektavimo paslaugas pirkti atskirai nuo statybos rangos darbų;
- ✓ statinio projekto vykdymo priežiūrą pirkti kartu su projektavimo paslaugomis, prašant teikėjo pateikti (išskirti) kiekvienos paslaugos kainą (įkainį).

Projektų parengtumo reikalavimai (6)

Nėra statybą leidžiančio dokumento

Jeigu rekonstruojamas ar remontuojamas kultūros paveldo objektas, papildomai turi būti:

- ✓ Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos išduoti specialieji paveldosaugos reikalavimai (*tvarkomiesiems statybos darbams*);
- ✓ Kultūros paveldo departamento teritorinių padalinių / savivaldybių administracijų padalinių išduodamos *tvarkybos darbų* projektavimo sąlygos;
- ✓ Projektiniai pasiūlymai, rengiant kultūros paveldo objektų restauravimo projektą.

Kai Kultūros vertybių registre nurodytas objekto statusas:

- ✓ „Kultūros paminklas“ arba „Valstybės saugomas“ arba „Registrinis“ – dėl projektavimo sąlygų reikia **kreiptis į Kultūros paveldo departamento teritorinį padalinį**;
- ✓ Savivaldybės saugomas“ – dėl projektavimo sąlygų reikia kreiptis į **savivaldybės teritorinį padalinį**.

Kaip pasitikrinti tvarkomo objekto statusą?

Pasitikrinti kultūros vertybių registre <http://kvr.kpd.lt/#/>

Projektų parengtumo reikalavimai (7)

Gautas statybą leidžiantis dokumentas

Dokumentai, kurie turi būti parengti iki paraiškos pateikimo CPVA:

✓ **Patvirtintas statinio projektas** – tai projektas, kuriam gautas statytojo pritarimas.

Statytojo pritarimas išreiškiamas dviem būdais:

- ✓ **Statytojo pritarimu** – statytojas pritaria projektui su jame pateiktais bendraisiais statinio rodikliais žyma „pritariu“ ir parašu ant antraštinio lapo ir šių rodiklių lentelės;
- ✓ **Statytojo patvirtinimu** - projektas su jame pateiktais statinio rodikliais tvirtinamas tvirtinamuoju dokumentu) (pavyzdžiui, sprendimu/įsakymu), pridedant tvirtinamų rodiklių sąrašą (-us).

Statinių projektai, kurie privalo būti statytojo patvirtinti tvirtinamuoju dokumentu:

- ✓ ypatingo statinio projektas;
- ✓ kito statinio, įrašyto į valstybės investicijų programą, projektas.

Visi ES lėšomis finansuojami projektai yra įrašyti į valstybės investicijų programą, todėl techniniai projektai turi būti tvirtinami tvirtinamuoju dokumentu.

Projektų parengtumo reikalavimai (8)

Gautas statybą leidžiantis dokumentas

Svarbu! Projekto patvirtinimas reiškia statytojo pritarimą parengtam projektui, bet tai neatleidžia projektuotojo nuo atsakomybės už projekto kokybę.

Viena didžiausių rizikų – techninio projekto klaidos, nes tai sąlygoja ir papildomų išlaidų ir papildomo laiko poreikį, todėl ypatingai svarbu kokybiška projektavimo užduotis ir dar svarbiau aktyvus dalyvavimas priimant techninį projektą – ar išpildyti visi projektavimo užduoties reikalavimai ir ar numatyti sprendiniai tenkina poreikius.

Vertinti reikia dabar, o ne darbų vykdymo eigoje!

Projektų parengtumo reikalavimai (9)

Gautas statybą leidžiantis dokumentas

✓ Patvirtintas tvarkybos darbų projektas.

Svarbu:

- ✓ Gavus teigiamą tvarkybos darbų projekto ekspertizės (*kai ji privaloma*) išvadą tvarkybos darbų projektą **tvirtina statytojas (užsakovas)** tvarkomuoju dokumentu (**pavyzdžiui, sprendimas / įsakymas**);
- ✓ Tvarkybos darbų projektas **turi būti suderintas** su už kultūros paveldo apsaugą atsakinga institucija, kuri projektų sprendiniams **pritaria raštu ir institucijos spaudu „Suderinta“** bei šį projektą **tikrinusio (derinusio) specialisto parašu**.

CPVA turi būti teikiama statybos projekto / tvarkybos darbų projekto elektroninė forma - PDF formatu ar kitu formatu, kurį būtų galima peržiūrėti naudojantis Microsoft Office programine įranga.

Projektų parengtumo reikalavimai (10)

Gautas statybą leidžiantis dokumentas

- ✓ **Statybą leidžiantis dokumentas** STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ nustatyta tvarka:
 - ✓ Leidimas statyti **naują statinį / rekonstruoti statinį / atnaujinti (modernizuoti) pastatą;**
 - ✓ Rašytinis pritarimas statinio projektui ar aprašui privalomas minėto reglamento **6 priede** nustatytais atvejais.

- ✓ **Leidimas atlikti kultūros paveldo objekto ar kultūros paveldo statinio tvarkybos darbus** PTR 3.04.01:2014 „Leidimų atlikti tvarkybos darbus išdavimo taisyklės“ nustatyta tvarka.

Projektų parengtumo reikalavimai (11)

Kiti reikalavimai

✓ **Aprašo 22.4 p. reikalavimas.** Pareiškėjai turi užtikrinti, kad projektuose planuojama savivaldybių socialinio būsto fondo plėtra būtų tiesiogiai susieta su projektų rengimo metu savivaldybėse sudarytuose asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašuose esančių ir ilgiausiai socialinio būsto nuomos laukiančių asmenų ir šeimų poreikiais.

Pavyzdžiui, savivaldybė planuoja naujai įrengti 20 socialinių būstų. Projekto rengimo metu savivaldybės sudarytame teisę į socialinį būstą turinčių sąraše tarp ilgiausiai laukiančių asmenų (šeimų) yra 3 neįgalūs asmenys. Tokiu atveju, 3 iš projekte numatytų finansuoti būstų turi būti pritaikyti neįgaliųjų poreikiams.

Atitikimas reikalavimui pagrindžiamas pildant Aprašo 1 priedą Informacinę lentelę apie projekto parengtumui keliamus reikalavimus nurodant:

- ✓ Bendrą savivaldybės numatomų sutvarkyti būstų skaičių;
- ✓ Šiuo projektu numatomų sutvarkyti socialinių būstų skaičių (pildoma, jei planuojama teikti ne vieną projektą);
- ✓ Neįgaliesiems numatomų pritaikyti būstų skaičių (jei taikoma).

Projektų parengtumo reikalavimai (12)

Universalus dizainas

- ✓ **Aprašo 23 p. reikalavimas.** Projektai turi prisidėti prie universalaus dizaino principo įgyvendinimo:
- ✓ Takas (trasa), vedantis nuo pagrindinio įėjimo į pastatą iki automobilių stovėjimo aikštelės ir (arba) patekimo į sklypą, turi būti pakankamai platus, kad juo galėtų judėti asmenys su judėjimo techninės pagalbos priemonėmis (prireikus gali būti įrengiamos prasilenkimo salelės), be kliūčių ir barjerų, su nuleistais šaligatvių borteliais (taikoma, jei projekto lėšomis numatoma tvarkyti statomo, rekonstruojamo ar kapitališkai remontuojamo daugiabučio pastato aplinką);

Projektų parengtumo reikalavimai (13)

Universalus dizainas (2)

✓ Visuose naujai statomuose, rekonstruojamuose ar kapitališkai remontuojamuose daugiabučių pastatuose pagrindiniai įėjimai turi būti įrengti laikantis universalaus dizaino principo:

- Turi būti nuožulnus takas iki pat įėjimo durų (tuo atveju, kai nėra laiptų) arba, jei yra laiptai, turi būti įrengiami pandusai ir turėklai;

Projektų parengtumo reikalavimai (13)

Universalus dizainas (3)

- ✓ Visuose naujai statomuose, rekonstruojamuose ar kapitališkai remontuojamuose daugiabučių pastatuose pagrindiniai įėjimai turi būti įrengti laikantis universalaus dizaino principo:
 - Išorės durų angos beklūtis plotis, jas atidarius ir matuojant tarp varčios ir staktos vidaus, turi būti ne mažesnis kaip 850 mm; jei būtina įrengti slenksčius ties lauko durimis, jie turi būti ne aukštesni nei 20 mm;
 - Jeigu įrengiamos kodinės durų spynos, jos turi būti įrengtos ne žemiau kaip 500 mm ir ne aukščiau kaip 1300 mm nuo grindų paviršiaus (galimas nuokrypis – ne daugiau kaip 10 %);
 - Pastatų koridoriai turi būti pakankamai platūs, kad jais galėtų judėti asmenys su judėjimo techninės pagalbos priemonėmis (prireikus gali būti įrengiamos prasilenkimo salelės).

Projektų parengtumo reikalavimai (14)

Universalus dizainas (4)

Rekomenduojame susipažinti Žmonių su negalia sąjungos sukurtu interaktyviu įrankiu, kuris leidžia geriau suprasti universalaus dizaino principus:

<http://www.universali-architektura.lt/>

Projektų parengtumo reikalavimai (15)

Darnus vystymasis

- ✓ **Aprašo 24 p. reikalavimas.** Projektai turi prisidėti prie darnaus vystymo principo įgyvendinimo: projekto lėšomis finansuojamo socialinio būsto gyventojams turi būti užtikrinta galimybė naudotis viešuoju transportu.

Svarbu:

- ✓ Atitikimas reikalavimui pagrindžiamas pildant Aprašo 1 priedą Informacinę lentelę apie projekto parengtumui keliamus reikalavimus nurodant:
 - **Kokiu atstumu** nuo naujai kuriamo socialinio būsto **yra** artimiausia viešojo transporto **stotis ar stotelė** matuojant spinduliu? Nurodžius atstumą iki 1000 m ir daugiau, būtina trumpai aprašyti, kaip bus užtikrinta galimybė socialinio būsto gyventojams naudotis viešosiomis paslaugomis ir/ar pasiekti darbo vietą;
 - **Koks transportas ir kaip dažnai sustoja** artimiausioje stotelėje (Jei artimiausia yra miesto stotis – šis punktas nepildomas);
 - Jei paraiškos teikimo metu stotelė ar stotis neįrengta, paaiškinama, **kada numatoma ją įrengti, kokiu atstumu** nuo naujai kuriamo socialinio būsto. Jei **yra parengtas viešojo transporto susisiekimo komunikacijų infrastruktūros vystymo planas ar kitas dokumentas**, reikia pateikti savivaldybės įgalioto asmens išrašą (pažymą) apie numatomą viešojo transporto susisiekimo komunikacijų plėtrą toje vietovėje. Minėtame išrašė (pažymoje) turi būti pateikiama informacija, išdėstyta abiejuose aukščiau esančiuose punktuose.

Projektų parengtumo reikalavimai (16)

Kokius dokumentus pateikti su projektiniu pasiūlymu?

- ✓ **Aprašo 34 punktas.** Su projektiniu pasiūlymu **turi būti** teikiamas – investicijų projektas su sąnaudų ir naudos analizės ir (arba) sąnaudų efektyvumo analizės rezultatų lentelėmis, parengtas pagal Investicijų projektų rengimo metodiką, jei:
 - ✓ projektu siekiama **investuoti į turtą arba infrastruktūrą, reikalingą viešosioms paslaugoms teikti**, kaip jos apibrėžtos Viešojo administravimo įstatyme, ir
 - ✓ projektui įgyvendinti suplanuotų **investicijų suma**, išskyrus (atėmus) PVM ir supaprastintai apmokamas išlaidas pagal iš anksto nustatytus dydžius (fiksiuotuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas), **viršija 300 000 eurų**.

Projektų parengtumo reikalavimai (17)

Kokius dokumentus pateikti su projektiniu pasiūlymu?

Svarbu:

- ✓ Visai savivaldybei prašomų skirti investicijų sumai rengiamas vienas investicijų projektas;
- ✓ Kartu pateikiamas į elektroninę laikmeną įrašytas investicijų projektas ir sąnaudų ir naudos analizės ir (arba) sąnaudų efektyvumo analizės rezultatų lentelės Excel formatu;
- ✓ Rengiant investicijų projektą turi būti atsižvelgiama į Aprašo 24 punkte nurodytus reikalavimus dėl pasiekiamumo viešuoju transportu.

Projektų parengtumo reikalavimai (18)

Kokius dokumentus pateikti su paraiška?

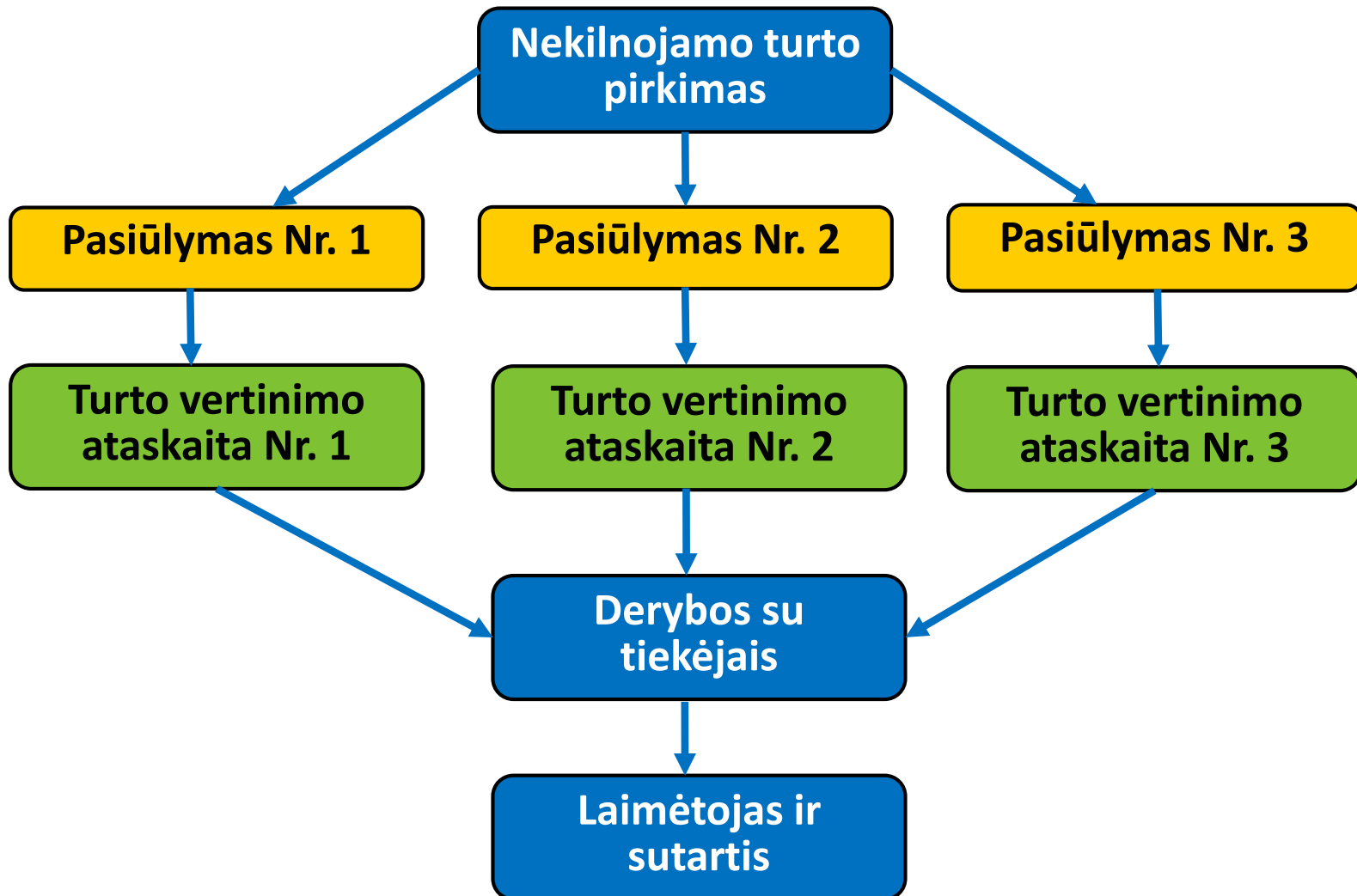
✓ **Aprašo 39 punktas.** Su paraiška turi būti teikiama:

✓ Nekilnojamo turto pirkimui **numatomų išlaidų pagrįstumui įvertinti:**

- Jeigu turtas nupirktas iki paraiškos, turi būti pateikta nekilnojamo turto pirkimo – pardavimo sutartis ir nepriklausomo turto vertintojo išduota turto rinkos vertės nustatymo ataskaita apie numatomo įsigyti objekto rinkos vertę, išduota ne anksčiau kaip 3 mėn. iki paraiškos pateikimo;
- Jeigu numatytas pirkti konkretus nekilnojamo turto objektas, turi būti pateiktas sutarties projektas (jei yra parengtas) ir nepriklausomo turto vertintojo išduota turto rinkos vertės nustatymo ataskaita, išduota ne anksčiau kaip 3 mėn. iki paraiškos pateikimo;
- Jeigu numatyta tik vietovė, kurioje planuojama pirkti nekilnojamą turta, turi būti pateikta VĮ Registrų centro arba nepriklausomo turto vertintojo išduota bendra panašių nekilnojamo turto objektų grupės rinkos vertės nustatymo ataskaita, išduota ne anksčiau kaip 3 mėn. iki paraiškos pateikimo, kurioje turi būti nurodytos vidutinės toje vietovėje esančio nekilnojamo turto kainos, ir preliminarūs komerciniai pasiūlymai (jei gauta).

Projektų parengtumo reikalavimai (19)

Nekilnojamo turto pirkimas

Projektų parengtumo reikalavimai (20)

Kokius dokumentus pateikti su paraiška?

- ✓ Statinio projektavimo užduotis arba patvirtintas statinio projektas ir statybą leidžiantis dokumentas. Kartu su šiais dokumentais turi būti pateikta:
 - Žemės sklypo panaudos (nuomos) sutartis;
 - Žemės sklypo panaudos davėjo arba nuomotojo rašytinis sutikimas, jei toks nenumatytas panaudos (nuomos) sutartyje;
 - Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus rašytinis sutikimas, kai valstybinėje žemėje esantis sklypas yra nesuformuotas.

- ✓ Numatomų remontuoti patalpų brėžiniai iš inventorinės bylos ir preliminarūs darbų apimčių žiniaraščiai (paprastojo remonto atveju);

- ✓ Savivaldybės tarybos sprendimas dėl bendrojo finansavimo dalies iš savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo projektui, įskaitant netinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimą, ir projekto tęstinumo 5 metus po projekto įgyvendinimo pabaigos užtikrinimo;

Projektų parengtumo reikalavimai (21)

Kokius dokumentus pateikti su paraiška?

- ✓ Preliminarūs komerciniai pasiūlymai ir (arba) kainų apklausos suvestinės išlaidų dydžiui pagrįsti (ne mažiau kaip 3 skirtingi šaltiniai) arba sudarytos sutartys bei kt. išlaidas pagrindžiantys dokumentai;
- ✓ Klausimynas apie PVM tinkamumą finansuoti (forma skelbiama www.esinvesticijos.lt);
- ✓ Projekto atitiktis Aprašo 22.4 ir 24 punktų reikalavimams pagrindimas (Aprašo 1 priedas Informacinė lentelė apie projekto parengtumui keliamus reikalavimus);
- ✓ Įgaliojimas pasirašyti paraišką, jei paraišką pasirašo ne pareiškėjo organizacijos vadovas.

Projektų parengtumo reikalavimai (22)

Kokius dokumentus pateikti su paraiška?

Aplinkos apsaugos reikalavimai. Natura 2000 teritorijos

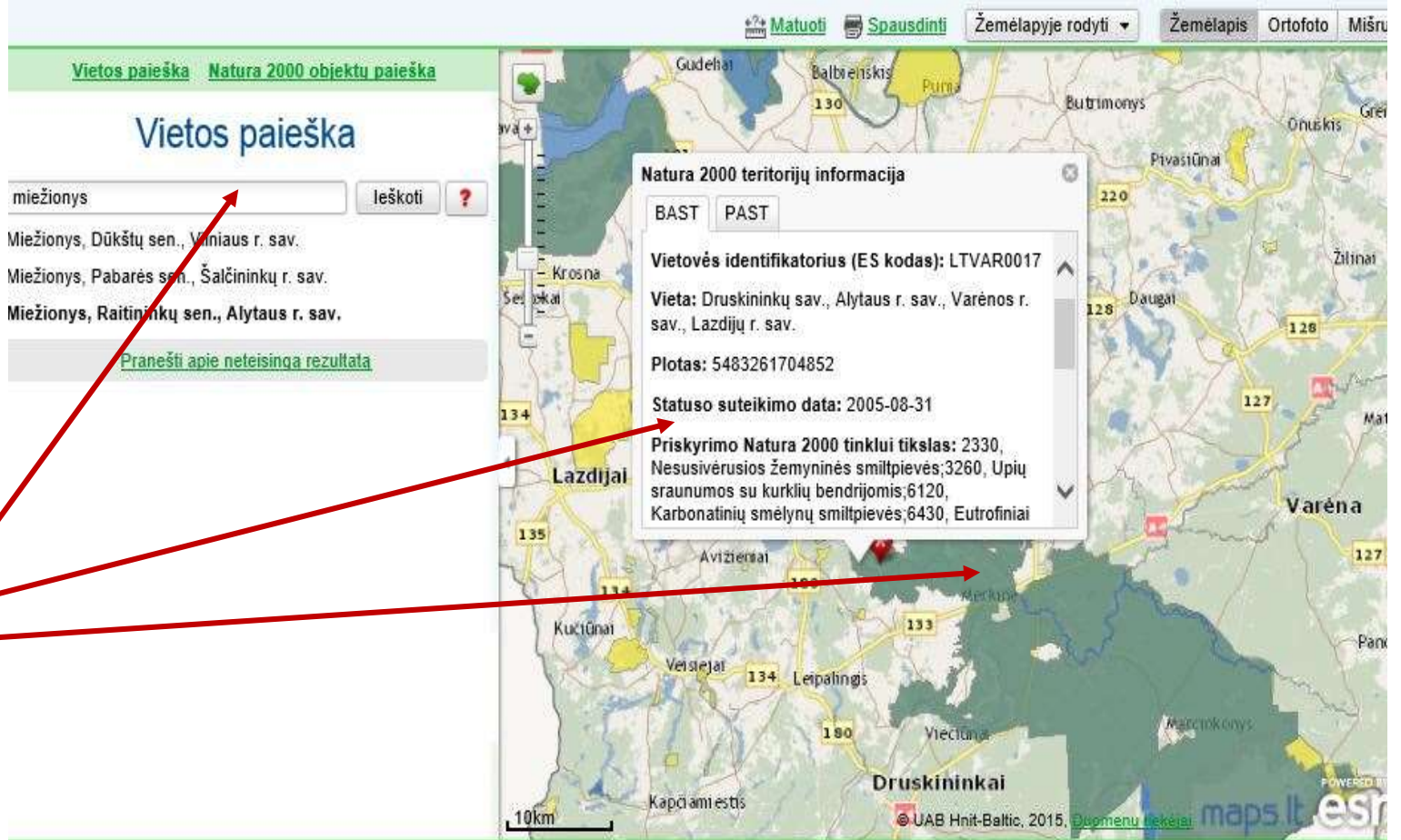
Svarbu: informacija apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus:

- ✓ jei, vadovaujantis LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, **būtinai poveikio aplinkai vertinimas arba atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo**, su paraiška **turi būti** pateiktas paraiškos priedas „Informacija apie aplinkosauginius reikalavimus“ (www.esinvesticijos.lt) ir atlikto **PAV ataskaita arba atrankos išvada**;
- ✓ Jei, planuojama **ūkinė veikla** (arba planų ar programų įgyvendinimas) **susijusi (-ęs)** su įsteigtomis ar potencialiomis „**Natura 2000**“ **teritorijomis ar artima tokių teritorijų aplinka** iki paraiškos pateikimo **turi būti** atliktas „Natura 2000“ teritorijų **reikšmingumo nustatymas**, vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255, nuostatomis. **Jeigu reikšminga, atliekamas PAV. Jeigu nereikšminga, su paraiška pateikiama Regioninio aplinkos apsaugos departamento išvada.**

Projektų parengtumo reikalavimai (23)

Aplinkos apsaugos reikalavimai. Natura 2000 teritorijos

Nuoroda: <http://www.natura2000info.lt/lt/zemelapis/>

The screenshot displays the 'Vietos paieška' (Location Search) interface on the website. The search bar contains the text 'miežionys'. Below the search bar, a list of search results is shown, including 'Miežionys, Dūkštų sen., Vainiaus r. sav.', 'Miežionys, Pabarės sen., Šalčininkų r. sav.', and 'Miežionys, Raitininkų sen., Alytaus r. sav.'. A red arrow points from the search bar to the first result. Another red arrow points from the search bar to the 'Natura 2000 teritorijų informacija' popup window. A third red arrow points from the popup window to the map area. The popup window displays the following information:

- Natura 2000 teritorijų informacija**
- BAST PAST
- Vietovės identifikatorius (ES kodas): LTVAR0017
- Vieta: Druskininkų sav., Alytaus r. sav., Varėnos r. sav., Lazdijų r. sav.
- Plotas: 5483261704852
- Statuso suteikimo data: 2005-08-31
- Priskyrimo Natura 2000 tinklui tikslas: 2330, Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės; 3260, Upių sraunumos su kurklių bendrijomis; 6120, Karbonatinių smėlynų smiltpievės; 6430, Eutrofiniai

Terminai ir laiko planavimas

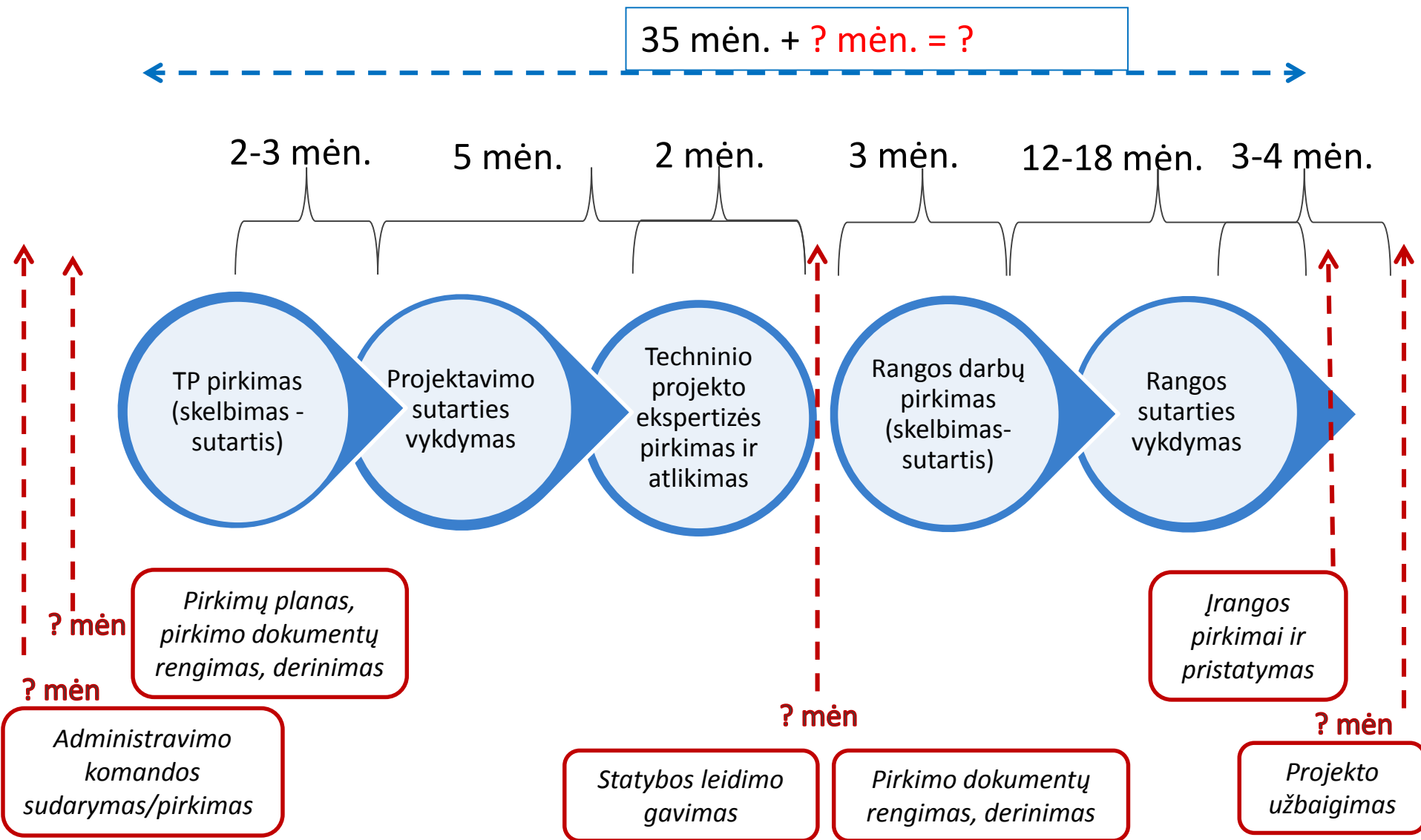
- ✓ Projektinis pasiūlymas Regiono plėtros tarybos sekretariatui – **iki 2016-02-01**;
- ✓ Regiono projektų sąrašas – **iki 2016-03-31**;
- ✓ Paraiškos CPVA – **iki 2016-06-01**;
- ✓ Finansavimo sutartis gali būti sudaryta per **3-4 mėn. nuo paraiškos gavimo** (2 mėn. paraiškos vertinimui + 0,5 mėn. Ministerijos įsakymui dėl finansavimo + 1 mėn. sutarties parengimui ir pasirašymui);
- ✓ Projektų veiklos turi būti baigtos **iki 2021-10-01**.
- ✓ Išlaidos tinkamos **nuo 2014-01-01**.

Terminai ir laiko planavimas (2)

Svarbu:

- ✓ Projektų įgyvendinimo trukmė turi būti adekvati projekto veikloms įgyvendinti ir rezultatams pasiekti;
- ✓ Planuojant projekto veiklas būtina įvertinti visas galimas rizikas (galima vietos bendruomenės reakcija į projektą; užsitęsę pirkimo procedūros, pretenzijos/skundai; galimi tiekėjų/rangovų vėlavimai; papildomų darbų rizika ir kt.);
- ✓ Planuojant projekto veiklas labai svarbu įvertinti laiką, reikalingą įvairiems paruošiamiesiems darbams ir tarpiniams procesams:
 - ✓ projekto pirkimų planui parengti ir pateikti CPVA – 7 d.;
 - ✓ pirkimų planą įvertinti – 14 d.;
 - ✓ pirkimo dokumentų rengimas, derinimas įstaigos viduje – X d.;
 - ✓ išankstinis pirkimo dokumentų derinimas su CPVA – 30 d. nuo jų gavimo.

Terminai ir laiko planavimas (3)

Terminai ir laiko planavimas (4)

✓ Svarbu:

- ✓ Planuojant laiką pirkimams rekomenduojame atsižvelgti į pirkimo būdą:
 - ✓ Mažos vertės pirkimų atveju pirkimo sutartis sudaroma per 1-2 mėn. nuo pirkimo pradžios;
 - ✓ Supaprastinto pirkimo atveju – per 2-3 mėn. nuo pirkimo pradžios;
 - ✓ Tarptautinio pirkimo atveju – per 4-6 mėn. nuo pirkimo pradžios.
- ✓ Paprastai išankstiniam vertinimui prašoma pateikti tarptautinių pirkimų bei pagrindinio projekto pirkimo, kurio vertė projekte yra didžiausia, dokumentus. Tačiau konkretus pirkimų, kuriems taikoma išankstinė patikra, sąrašas pateikiamas pritariant pirkimų planui, įvertinus galimas rizikas;
- ✓ Planuojant projekto veiklas reikia įvertinti darbus, kuriuos galima vykdyti lygiagrečiai – techninio projekto ekspertizės paslaugų pirkimą atlikti nebaigus rengti techninio projekto; rangos darbų pirkimo dokumentus pradėti rengti dar iki statybos leidimo gavimo; įrangos pirkimus pradėti dar nesibaigus rangos darbams ir pan.;
- ✓ Labai svarbu planuojant statybos darbų trukmę įvertinti planuojamas darbų apimtis ir sezoniškumą, t. y. jeigu planuojat projekto veiklas darbų pradžia arba pabaiga numatoma rudenį/žiemą, atitinkamai reikėtų planuoti keletu mėnesių ilgesnį terminą.

Rizikų vertinimas

✓ Projektavimo (planavimo) kokybės rizika:

- ✓ projekto valdymo komandos administracinių gebėjimų ir kompetencijos trūkumas;
- ✓ netinkamai įvertinti viešųjų pirkimų procedūrų terminai arba užsitęsę viešieji pirkimai;
- ✓ neįvertintos arba užsitęsusios tokių dokumentų kaip projektavimo sąlygų, statybos leidimo, statybos užbaigimo akto išdavimo procedūros;
- ✓ iš anksto tinkamai neįvertinta numatomo rekonstruoti ar remontuoti objekto būklė;
- ✓ darbų vykdymo metu kilęs poreikis stabdyti, keisti darbus ar atlikti papildomus darbus;
- ✓ papildomų finansavimo šaltinių poreikis išaugus statybos darbų vertei;
- ✓ viena didžiausių rizikų – techninio projekto klaidos.

Rizikų vertinimas (2)

- ✓ **Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų/paslaugų kokybės rizika:**
 - ✓ darbų kokybė tiesiogiai priklauso nuo techninio projekto kokybės;
 - ✓ nepakankami tiekėjų/rangovų žmogiškieji ištekliai (trūksta darbuotojų, objekte dirba po keletą žmonių);
 - ✓ subrangovų veiksmai ar neveikimas;
 - ✓ rangovų bankrotai;
 - ✓ nepakankama statybos dalyvių – rangovo, projekto autoriaus ir techninio prižiūrėtojo – kontrolė;
 - ✓ galimų rangos darbų defektų rizika – darbai vykdomi nesilaikant techninio projekto sprendinių, darbai vykdomi nekokybiškai;
 - ✓ pažeidimai ir finansinės korekcijos ir kt.

Rizikų vertinimas (3)

- ✓ *Įsigyjamoms įrangoms, pagaminamų įrenginių ir sukuriamų produktų ar kito turto kokybės rizika:*
 - ✓ netinkamai parengta techninė specifikacija pirkimo metu, sąlygoja tai, kad įsigyjama įranga netenkina visų poreikių arba priešingai, nenaudojami visi įrangos pajėgumai;
 - ✓ priimant įrangą netikrinama, ar ji atitinka visus techninės specifikacijos reikalavimus, ar nėra su defektais ir kt.

Rizikų vertinimas (4)

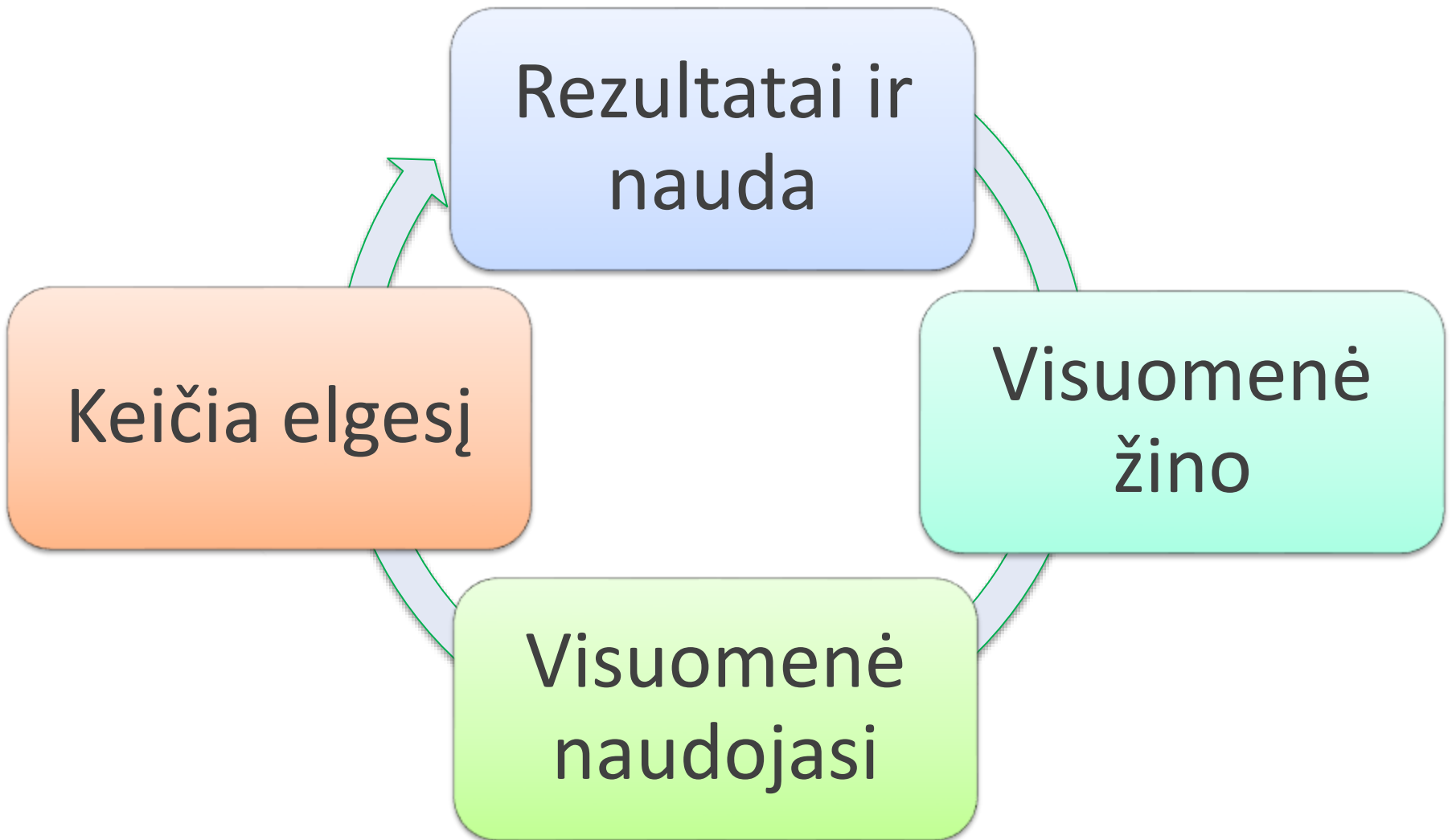
✓ *Nepakankamo finansavimo rizika:*

- ✓ netikslus projekto įgyvendinimo kaštų įvertinimas;
- ✓ klaidingas projekto veiklų trukmės įvertinimas;
- ✓ finansinių srautų trūkumas ir kt.

✓ *Rinkai pateikiamų produktų (paslaugų, prekių) tinkamumo ir paklausos rizika:*

- ✓ tiekėjų sutartinių įsipareigojimų nesilaikymo rizika;
- ✓ produktų neatitikties sutarties sąlygoms ir galiojantiems reikalavimams rizika;
- ✓ eksploataavimo kaštų padidėjimo rizika;
- ✓ padidėjusių rinkos kainų rizika;
- ✓ papildomų išlaidų rizika;
- ✓ rodiklių nepasiekimas dėl nepakankamos paklausos ir kt.

Projektų viešinimas – kas naujo 2014 – 2020 m.?

Projektų viešinimas – kas naujo 2014 – 2020 m.?

Teisinis reglamentavimas

✓ Projektų taisyklių 37 skirsnis „Informavimas apie projektą“ 405 punktas:

Informacija interneto svetainėje (jei projekto vykdytojas tokią turi)

Bent 1 plakatas arba informaciniai/nuolatiniai stendai (sąlygos)

Kitas viešinimas, jei numatyta projektų finansavimo sąlygų apraše

Viešinimo ženklas

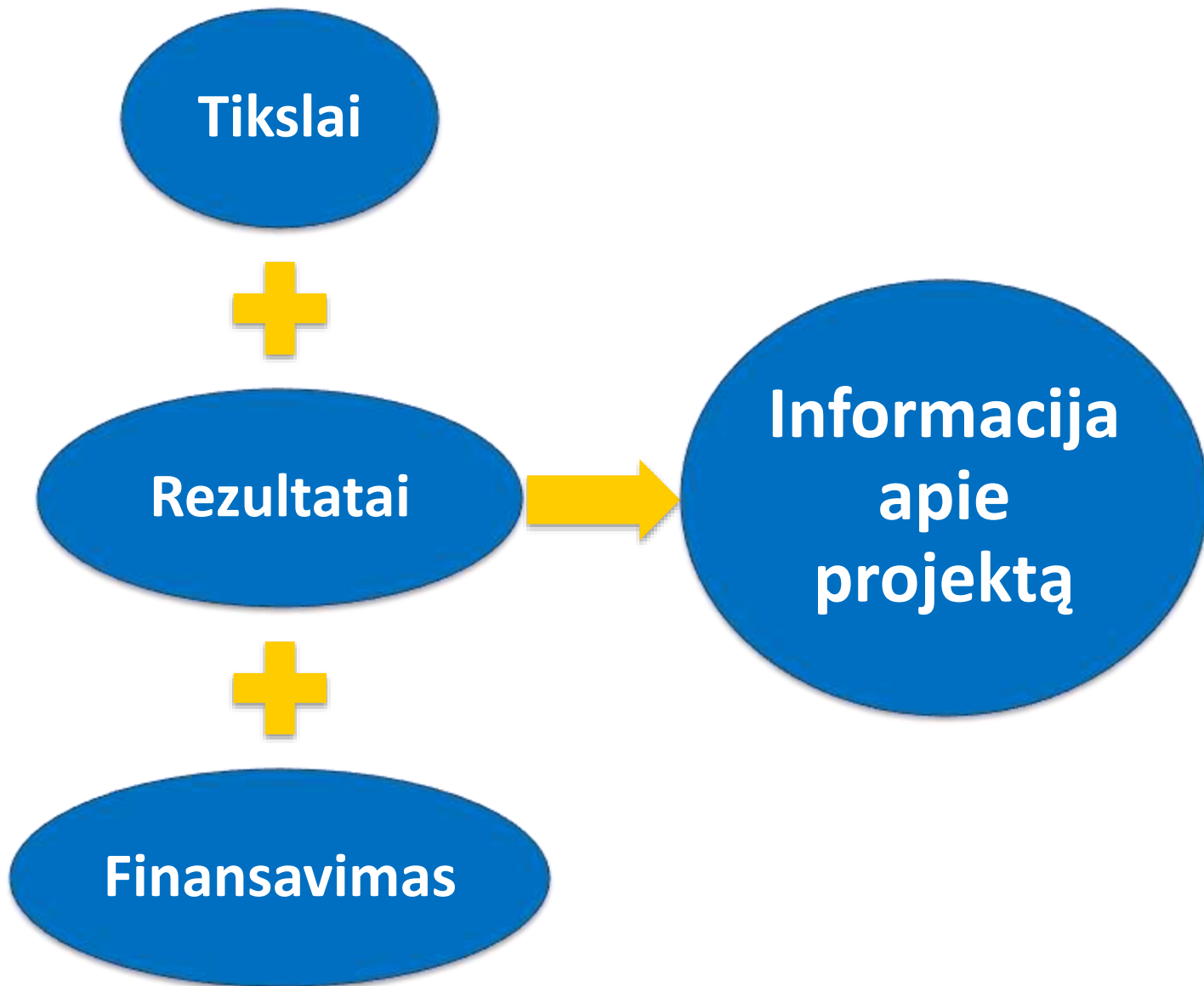

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

<http://esinvesticijos.lt/lt/2014-2020> ES fondu ženklas

Informacija apie projektą interneto svetainėje

Informacija interneto svetainėje

Lengva rasti
svetainėje

Auditorija

Apverstos
piramidės
principas

Trumpi
sakiniai ir
pastraipos

Aktualumas

Iliustracijos
(foto ir/ar video)

ES investicijos, ne ES parama!

Informacinis Stendas

Projektas (objektas).
Rekomenduojama teksto apimtis apie 50 ženklų.
Šriftas - Calibri Bold

Projekto tikslas.
Šriftas - Calibri Normal

Projekto vykdytojas:

Vieta projekto
vykdytojo logotipui

Nuoroda
į Europos Sąjungos fondus:
(pvz: „Finansuojama
iš Europos socialinio fondo“)
Šriftas - Calibri Normal

www.esinvesticijos.lt

**Kuriame
Lietuvos ateitį**

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Kitas viešinimas

Projektų finansavimo sąlygų apraše – nenumatytas

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Centrinė projektų valdymo agentūra
S. Konarskio g. 13, LT-03109 Vilnius
<http://www.cpva.lt>

Kontaktinis asmuo klausimams:
El. paštas d.bagdeviciene@cpva.lt
Tel. 8 5 2748710